

CYCLOCRINUSKALK (verkiezeld)

door

DR. P. KRUIZINGA

Een geheel verkiezeld stuk fijnkorrelige, vrij dichte kalksteen met een flink aantal exemplaren van *Cyclocrinus spasskii* Eichw. Met verdund zoutzuur bruist het niet meer op. De kleur is grijs, de korst is donker. Deze steen is beschreven en afgebeeld door de heer **Koenderink** als kalksteen met *Coelosphaeridium cyclocrinophilum* en *Carpospongia globosa* in Publicatie III, 1947, blz. 69—71. Behalve de beide in de titel genoemde fossielen wordt nog *Mastopora concava* vermeld. De schrijver zond mij het stuk welwillend voor korte tijd op zicht, waarvoor ik hem ten zeerste dank.

Om uit te maken of dit laatste fossiel aanwezig is, zou er een praeparaat moeten worden gemaakt en daardoor zou de zwerfsteen al te zeer geschonden worden. Het resultaat ook zou vrij onbelangrijk zijn, want de 3 kalkalgen *Coelosphaeridium*, *Cyclocrinus* en *Mastopora* zijn herhaaldelijk in een steen aangetroffen. *Cyclocrinus spasskii* Eichw. is in verschillende exemplaren aanwezig, ook als afdrukken. Met plasticine of een stukje gewone plastische klei is van de afdrukken gemakkelijk weer het positieve beeld te krijgen en daarop is de bouw van de schildjes soms heel goed te zien. De schildjes hebben echter hier niet 12 ribben maar 10. Een enkele afdruk is waarschijnlijk afkomstig van *Cyclocrinus Vanhoffeni* Stoll (met kleine bultjes op de kalkschildjes). Soms zijn de structurelementen van de oppervlakte van de bollen ook afgeslepen, zodat de soortbepaling niet goed mogelijk is. *Coelosphaeridium cyclocrinophilum* F. Roem. is eveneens door enige exemplaren vertegenwoordigd. Of *Carpospongia globosa* Eichw. aanwezig is durf ik ook niet te beweren. Eerder geloof ik, dat hiervoor een paar flinke exemplaren van *Cycl. spasskii* zijn aangezien. Van de vulling van het beschadigde exemplaar is een praeparaat gemaakt en daarin is geen sponsweefsel waar te nemen. De grondmassa is geheel verkiezeld. Vlak in de buurt bevindt zich een afdruk van een even groot exemplaar en daaraan zijn cellen van *Cyclocrinus* te zien. Eén van deze algen is door midden gebroken en is langs de omtrek geheel met kwarts kristalletjes bezet. Bovendien zijn in de steen aangetroffen bryozoën, waaronder een vrij goed exemplaar van *Graptodictya proava* Eichw., een lid van een crinoidensteel, een fragment van een

brachiopode (vermoedelijk van een *Strophomena* of een *Orthisina*) en afdrukken van een paar *Pleurotomaria*'s.

Deze zwerfsteen behoort tot de kiezelige jewese kalk of tot de baksteenkalk en niet tot de Lyckholmse kalk, ze is dus ouder. Het herkomstgebied moet ook niet gezocht worden in Estland, maar in de voortzetting van deze zone op de Oostzeebodem, waarin ook Gottska Sandön ligt (ten N. van Gotland). Vandaar is de kiezelige cyclocrinuskalk ook bekend.

Delft, Juli '48.

FOSSIL PLANTIMPRESSIONS

door

J. M. VISSER

Bij een zending mineralogische monsters, arriveerden in de goede vooroorlogse dagen een aantal fossielen uit Amerika, welke op de vrachtbrief waren aangegeven als „Fossil plantimpressions” (Fossiele plantenindruksels.) Daar mineralen en gesteentemonsters vrij van invoerrechten waren, verwachtten wij ook deze zending verder zonder moeite te ontvangen. Maar het was in die hooggeprezen dagen van de diverse centrales en daarom verzocht de dienstdoende beambte van de invoerrechten ons een nadere verklaring over dit „Fossil plantimpressions”, en of het soms verboden drukwerk was. Op zich zelf bezorgde dit mijn secretaresse reeds een lachstuip. Het mooiste kwam nog, toen wij schriftelijk Fossil plantimpressions hadden gelegitimeerd door de verklaring, dat dit bladeren, althans plantenresten waren, welke door gesteentedruk in het gesteente in meer of minder goed zichtbare afdrukken waren geconserveerd.

Hierop deelde mijnheer ons mede, dat wij ons dan eerst om een consent, plus bewijs van inschrijving, bij de Groenten- en Fruitcentrale moesten vervoegen, daar gedroogde planten en vruchten aan licenties waren gebonden, wat invoer betreft. Ook moest een certificaat van de plantenziektenkundige dienst worden overgelegd! Het is toch nog in orde gekomen, omdat zijn chef tenminste wat meer begrip toonde!